

VITORIA-GASTEIZ BIRZIKLAPENA

Hiri hondakinei buruzko Hezkuntza Programan 2024-2025

IRAKASLEEN GIDA

Ikasleen unitate didaktikoa ikasleentzat erakargarria egite aldera, WAKELET plataforma bidez lantzea proposatzen da. Kasu honetan, hainbat jarduera dira planteatzen direnak:

EDUKIAK

0.- GAIAN BARNERATZEKO BIDEOA	2
A Proposamena: Zenbat hondakin sortzen ditugu hiriko biztanle bakoitzak?	2
1.- MURRIZTU, hondakinik onena, sortzen ez dena!	3
B Proposamena: Zein izango da gure erosketak egiteko modurik jasangarriena?	3
C Proposamena: Murrizketa lau haizetara!	3
2.- BERRERABILI zure hondakinak!	4
D Proposamena: Jakingo al zenuke hondakin hauek berrerabiltzen?	4
E Proposamena: Eman diezaiegun bigarren bizi bat (Gasteizeko azokak)	4
3.- BIRZIKLATU zure hondakinak	5
F Proposamena: Ongi ezagutzen al dituzue zure inguruko edukiontziak?	5
G Proposamena: Gai izango al zinake zure hondakinak modu egokian sailkatzen?	6
H Proposamena: Zalantzak al dituzu birziklatzeko momentuan?	6
I Proposamena: Eta gero zer?	7
J Proposamena: Eta zeintzuk dira birziklatzearen onurak?	7
Entitate laguntzaileak	7

1.- MURRIZTU, hondakinik onena, sortzen ez dena

B proposamena: Zein izango da gure erosketak egiteko modurik jasangarriena? Online, saltoki handietan, edota denda txiki eta merkatuetan? Hausnartu!

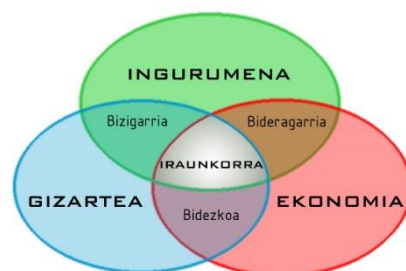
Murrizketa kontzeptua lantzen hasi aurretik, erosketak egiteko moduak erakusten zaizkie ikasleei bideo labur baten bidez (minutu bateko iraupena du). Gaur egun erosteko modu ezberdinak daude: on line, saltoki handietan erostea edota herriko denda eta merkatuetan erostea.

Ikasleei aipaturiko 3 aukeretatik jasangarriena zein iruditzen zaien galdetzen zaie. Gaian murgiltzeko aitzakia baino ez da.

Jasangarri hitzaren definizioa bilatzen badugu, honela definitzen du Espainiar Estatuko Energia Dibertsifikatzeko eta Aurrezteko Institutuak:

“Jasangarritasunaren definizioa aho batez onartu ez den arren, gehien aipatzen den definizioa da Nazio Batuek ingurumenari eta garapenari buruz 1987an egin zuten mundu-mailako biltzarrean (WCED) Brundtland txostena deiturikoa (“Gure etorkizun komuna” izenburua zuenean) sartu zena, eta, orduetik, gizartearen garapenak izan behar duenaren eredu orokorra bihurtu da definizio hori: “Garapen jasangarria aldaketa-prozesu bat da, eta, bertan, baliabideen ustiapenak, inbertsioen norabideak, garapen teknologikoaren orientazioak eta erakundearen aldaketak bat egiten dute, eta gaurko zein etorkizuneko potentziala hobetzen dute, gizakien premiak eta nahiak asebetetzeari begira”.

Hauxe da sarri erabiltzen den beste formulazio bat, aurrekoa laburbiltzen duena: “Gaurko belaunaldiko premiak asebetetzea da garapen jasangarria; beti ere, etorkizuneko belaunaldiak beren premiei arreta emateko aukerak oztopatzen ez badira”.

Jasangarritasuna, hortaz, ez da ingurumen-kontu hutsa. Gaur egun, eskema moduan deskribatzen da askotan garapen jasangarria, jasangarritasunaren kontzeptuak hartzen dituen hiru dimentsioak irudikatzen dituzten hiru zirkulu edo zutabe hauen bidez: ingurumena, gizartea eta ekonomia.”

Talde lana da jarduera honetan proposatzen dena. Norberak hausnarketa egin ostean, taldeko kideekin partekatuko du bere iritzia, argudioak emanez.

C proposamena: Murrizketa lau haizetara!

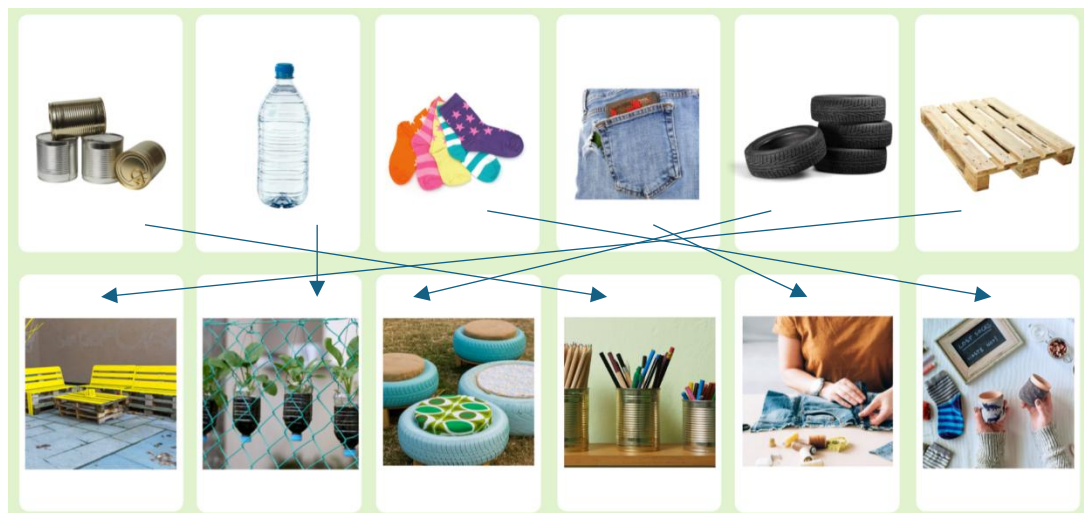
Aurreko jardueraren ostean, ondorio batzuetara iritsi beharko dute ikasleek eta ondorio hori erabili dezakete aitzakia gisa kartel edo hormirudi bat egiteko.

Sortutako materiala kanpainaren webgunean zabaldu daiteke. Horretarako gasteizbirziklapena@artelatz.eus helbidera bidali besterik ez duzue egin behar. Animatu!

2.- BERRERABILI zure hondakinak!

D proposamena: Jakingo al zenuke hondakin hauek berrerabiltzen?

Jarduera honetan jolas bat egitea planteatzen zaie ikasleei. Horretarako, *Genially* plataformako esteka txertatu da ikasleen unitate didaktikoan. Jolasaren helburua, bikoteak egitea izango da. Buruz behera begira dauden kartei buelta eman behar diete eta agertuko zaien irudia hondakin bat izango da eta ondoren, hondakin horixe bera aurkitu beharko dute baina berrerabilita dagoena. Horrenbestez, bikoteak egin beharko dituzte, hondakina eta dagokion berrerabilera elkartuz. Jolasa guztia osatzean, unitate didaktikora itzuliko dira.

E proposamena: Eman diezaiegun bigarren bizi bat erabiltzen ez ditugun arropa eta objektu horiei!

Aipatzeko da ere 2. eskuko on line orrialdeak eta denda fisikoak ugartzen ari direla. Ikasleei ezagutzen ote dituzten galdetu zaie, eta guztion artean zerrenda osatzea proposatzen da. Ikasleen unitate didaktikoan adibide batzuk daude (batez ere Gasteizen dauden programei garrantzia eman nahi izan diegu).

Hauek dira Gasteizko bigarren eskuko edota truke azokak:

- [Merkataritza eta ostalaritza - Igandeetako bildumagileen azoka](#)
- [Partikularren bigarren eskuko azoka txikia](#) (Aurrekontu partehartzaileetan egindako proposamena - Bozketa fasean dago)

Eta horietaz gain, Gasteizko udalak hainbat proiektu ditu berrerabilera eta ekonomia zirkularra sustatzeko:

- **REUTILIZAGUNE PROGRAMA:** Gasteizko Udalak "Reutilizagune: Bota baino lehen berrerabili" programa du abian. Kontserbazio-egoera onean dauden eta **berrerabili daitezkeen objektu eta ondasunei bigarren bizitza bat eman** nahi dien partikularrentzako zerbitzu bat da Reutilizagune zerbitzua.

Instalazio berri eta modernoak ditu orain Reutilizagune zerbitzuak [Benito Guinea kalean](#), jada erabiltzen ez ditugun objektuen ikuspegi berri bat bultzatzeko, eta berrerabili daitezkeen eta beste pertsona batzuen eskuetan askoz ere bizitza gehiago izan ditzaketen artikulu gisa erakutsiz, **ekonomia zirkularreko eredu bat** sustatuz.

Informazio gehiago: [Reutilizagune](#)

- **KONPONDU PROGRAMA:** Konponketa-negozioen online bilatzailea. Konpondu proiektuak produktu eta materialak ahalik eta denbora luzeenean erabilgarri mantentzearen printzipioari jarraitzen dio. Xedea konponketaren bitartez gure objektuen bizitza luzatzea da, hartara kontsumo zirkularragoa sustatu, hondakin gutxiago sortu, eta baliabide natural gutxiago kontsumitzeko.

Informazio gehiago: [Konpondu](#)

- **BirGurpil PROGRAMA:** Bizikleta-gurpilak bildu eta kudeatzeko proiektua. Erabiltzen ez diren bizikleta-gurpilak jaso eta birziklatzen dira, eta udalerriko bidegorri sarerako seinaleztapen produktuak egiten dira.

Informazio gehiago: [BirGurpil](#)

Hondakinei bizitza luzatzeak dituen onurak azpimarratzea garrantzitsua iruditzen zaigu. Ondorengoak dira:

- Produktu berriak ekoizteko beharra gutxitzen da
- Erabilitako baliabide naturalen kopurua murrizten da
- Aztarna ekologikoa eta fabrikazioan kontsumitutako energia murrizten dira.
- Dirua aurrezten da
- Ingurumen-aztarna murrizten da
- Material gutxiago behar baita kontsumo-beharrak aseko dituzten produktu berriak sortzeko.
- Ingurumena babesteko laguntza etorkizuneko belaunaldientzat
- Prozesu hori garrantzitsua da ekologiarentzat, artikuluko baten balio-bizitza luzatzea ahalbidetzen baitu, ahalik eta gehien aprobetxatuz.

Horietaz gain, bigarren eskuko denda birtualak daude

-[Wallapop](#), [Vinted](#), [Micolet](#)...

3.- **BIRZIKLATU zure hondakinak**

F proposamena: Ongi ezagutzen al dituzu zure inguruko edukiontziak? Jakingo al zenuke bakoitzean zer utzi behar dugun esaten?

Aski ezaguna da birziklapena kontzeptua baino, zer esanahi du zehazki?

Birziklapena erabilitako gaiak eta produktuak bildu eta birprozesatzeko datza, haiekin gai eta produktu berriak sortuz (ikus gainera, [ekonomia zirkularra](#) eta [tximeleta-diagrama](#)). Gainera, birziklapenari esker, gai eta produktu horiek hondakin moduan tratatzeari utzi eta baliabide natural berrien erauzketa saihesten da.

Edonola ere, birziklapena 1970 urtearen inguruan sortutako terminoa da, eta geroztik bere erabilera zabaldu da eta, zoritxarrez esan behar dugu, krisi ekologikoak bultzatuta, hondakinen eta zabortegeen arazoaren, baliabideen agortzearen eta airearen kutsaduraren ondorioz. Beste alde batetik, nabarmendu behar da birziklapenaren eragin positiboa ez dela mugatzen birziklatutako gai eta produktuak zabor gisa tratatzeari utzi eta berriz ere erabiltzeari; izan ere, birziklapenaren onura haratago doa, birziklatuko ez bagenu, gai eta produktu berriak kontsumitu beharko genituzke, hondakinen arazoa areagotuz, energia gehigarria kontsumituz eta lehengaiak agortuz.

Birziklatu ahal izateko, aurrez hondakinak gaika jaso behar dira bilketa lerro ezberdinetan. Hain juxtu ere, horixe da jarduera honetan ikasleei planteatzen zaiena.

Kasu honetan, *Genially* plataforma erabiliz, edukiontzi bakoitzean zer utzi behar den ikastea da helburua. Edukiontzi urdina, horia, berdea eta marroia denbora luzea daramate gure kaleetan, baina badira beste batzuk ere, olio erabilia jasotzeko, pilena eta zuria.

G proposamena: Gai izango al zinateke zure hondakinak modu egokian sailkatzeko?

Jarduera honetan ikasleak hondakinak bilketa lerro egokian utzi beharko ditu. Kasu honetan ere, *Genially* plataforma erabiliz sortutako jokoa planteatzen zaie ikasleei.

29 hondakinen irudiak agertuko zaizkie, eta beraiek hondakin bakoitza zein bilketa lerroan utziko duten adierazi beharko dute, bilketa lerroaren gainean klik eginez. Asmatuz gero, jolasak aurrera jarraitzen du, aldiz, huts eginez gero, leiho bat irekiko zaie bilketa lerro desegokia aukeratu dutela adieraziz, eta beste bilketa lerro bat aukeratzeko parada izango dute. Amaieran, garbiguneen inguruko informazioa gehitu da.

- [Oto hiribideko Garbigunea](#)
- [Gardelegi Garbigunea](#)

H proposamena: Zalantzak al dituzu hondakinen bat gaika biltzeko momentuan? Egin kontsulta guztiak informazio orri honetan.

Izan ditzakegun zalantzak argitzeko, hiriko web orrialdean edukiontzi guztien informazioa aurkituko dugu. Bertan edukiontzi bakoitzean sailkatu behar ditugun hondakinei buruzko informazio osoa dago. Sartu eta kontsultatu edukiontzi bakoitzeko informazioa edota galdetu zure zalantza **InfoRecicla** aplikazioan.

[Inforecikla - Hondakinari buruz informa zaitez, zer egin eta non utzi](#)

I proposamena: Eta gero zer?

Herritarrak hondakinak sailkatu ondoren, horiek jaso eta leku ezberdinetara bideratzen dituzte. Material motaren arabera, erakunde ezberdin bat izango da bilketaz arduratzen dena. Taldeka jarri eta informazio hori aztertzea proposatzen da, talde bakoitzak hondakin mota baten ardura hartuz. Ondoren, lortutako informazioa partekatu beharko dute.

Bilaketa errazteko, Ecoembes-eko eta Ecovidrio-ko loturak dituzte. Horietan, bakoitzaren webgunea ikusteaz gain, hainbat bideo eta infografia agertzen dira.

J proposamena: Eta zeintzuk dira birziklatzearen onurak?

Lehenik eta behin, ikasleek beraien artean birziklatzearen inguruko onurez hitz egin dezakete. Eztabaida eta gero, Ecoembes eta Ecovidrio loturetan sartu eta bakoitzak egiten duena ikus dezakete.

Unitate didaktikoari bukaera emateko, Ecoembes (papera eta kartoia, eta ontzi arinen birziklapenaz arduratzen den estatuko entitate publikoa), Ecovidrio (beirazko ontzien birziklapenaz arduratzen den estatuko entitate publikoa) eta Gasteizko Udaleko webguneetako loturak daude. Horiek baitira kanpaina sustatzen dutenak.

- [Gasteizko Udala](#)
- [Gasteizko Udaleko Ingurumen Departamentua](#)
- [Ecoembes](#)
- [Ecovidrio](#)